

Cirkulärnr: 1999:113
Diariernr: 1999/2114
Handläggare: Ants Viirman
Agneta Lefwerth
Sektion/Enhet: Kultur- och fritidssektionen
Civilrättssektionen
Datum: 1999-09-15
Mottagare: Kommunstyrelsen
Musik- och kulturskolor
Rubrik: Notkopiering inom de kommunala musikskolorna
läsåret 1999/2000
Ersätter: 1998:139
1998:156
Bilagor: Blankett för uppgift om önskat avtal, för åtgärd
Avtal för ensembleundervisning, för kännedom
Avtal för individuell- och ensembleundervisning, för
kännedom

Kultur- och fritidssektionen
Ants Viirman, pb

1999-09-15

Kommunstyrelsen
Musik- och kulturskolor

Notkopiering inom de kommunala musikskolorna läsåret 1999/2000

Bakgrund m.m.

Sedan år 1979 har Svenska Kommunförbundet förhandlat med Svenska Musikförläggareföreningen, Föreningen Svenska Tonsättare och Föreningen Svenska Kompositörer av Populärmusik (rättighetshavarna) om avtal rörande kopiering av noter inom den kommunala musikskolan. Kommunförbundet har sedan rekommenderat kommunerna att, i den mån kopiering sker inom den kommunala musikskolan, träffa avtal i enlighet med det framförhandlade normalavtalet. Den senaste rekommendationen lämnades i cirkulär 1998:139 och 1998:156.

Innebörden i avtalet är att kommunerna skall ersätta rättighetshavarna för det inkomstbortfall som blir följden av att noter kopieras i stället för att köpas.

Kulturutredningen anförde i sitt slutbetänkande (SOU 1995:84) att "upphovsrättslagen bör ses och användas som en av kulturområdets grundläggande lagar och att upphovsrättsfrågorna bör vara aktiva instrument i kulturpolitiken".

Nyhet för läsåret 1999/2000

Nytt för detta läsår är att två varianter förhandlats fram, en för enbart ensembleundervisning och en för såväl individuell undervisning som ensembleundervisning.

Bakgrunden till detta redovisas i det följande.

Upphovsrättslagen

Enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) har upphovsmannen rätt att bestämma över använd-

ningen av det verk han skapat. Han har bl.a. rätt att bestämma om kopiering av verket.

I upphovsrättslagen görs vissa inskränkningar i upphovsmannens bestämmanderätt. Där finns t.ex regler om rätt att kopiera för enskilt bruk och den s.k. citaträtten. Genom lagen ges också möjlighet att under vissa förutsättningar kopiera för undervisningsändamål, se nedan under "Notkopieringsavtalet".

Om det inte finns stöd i upphovsrättslagen för kopiering av upphovsrättsligt skyddade verk krävs att man erhåller rättighetshavarens tillstånd. Den som olovligen kopierar sådant material blir skadeståndsskyldig och kan dessutom ådömas böter eller fängelse.

Notkopieringsavtalet

I upphovsrättslagen ges en möjlighet att för undervisningsändamål genom reprografiskt (inte digitalt) förfarande kopiera utgivna verk. Härför krävs att den som anordnar undervisning träffar avtal med en organisation som företräder ett flertal upphovsmän på området. Det är således genom detta undantag i lagen som musikskolorna ges möjlighet att kopiera upphovsrättsligt skyddade noter för undervisningen.

Normalavtalet bygger på vissa beräkningar av kopieringsvolymen. Ersättningen utgår enligt det normala schablonavtalet med ett belopp per elev, och ersättningen fastställs årligen i förhandlingar mellan Kommunförbundet och notförläggarna. Vid sidan av schablonavtalet har ett fåtal kommuner tecknat ett specialavtal där ersättning utgår för det antal kopior av skyddat material som framställts inom musikskolan. Ersättningen har för läsåret 1998/99 varit 15,72 kronor exklusive moms per elev enligt schablonavtalet och 5,47 kronor exklusive moms per kopiesida enligt specialavtalet.

Volymundersökning

Priset per elev i schablonavtalet har byggts på en volymundersökning som gjordes av Kommunförbundet år 1983. Undersökningen visade att det i genomsnitt framställdes ca 3,5 kopiesidor per elev och läsår. Rättighetshavarna har som sin uppfattning framfört att det kopieras mera, medan Kommunförbundet från musikskolehåll under åren fått ett flertal synpunkter på de framförhandlade avtalen, främst avseende priset, men även innehållet i övrigt. Många har framfört att avtalet varit alldeles för dyrt och att man ute i musikskolorna inte kopierar så mycket som priset skulle motsvara. Bl.a. mot bakgrund av det påtalade missnöjet från musikskolehåll med avtalet och nivån på den av rättighetshavarna yrkade ersättningen för läsåret 1994/95 träffades inte något normalavtal för det året. Kommunförbundet påkallade medling enligt lagen (1980:612) om medling i vissa upphovsrättstvister. Medlingen resulterade i en överenskommelse mellan parterna som redovisats i cirkulär 1996:114. Överenskommelsen innebar bl.a. att parterna gemensamt skulle företa en statistisk undersökning av musik- och kulturskolornas kopiering av upphovsrättsligt skyddat material under ett läsår. Rättighetshavarna

och Kommunförbundet lät därför SIFO genomföra en volymundersökning under läsåret 1997/98.

Undersökningen visade att det i genomsnitt framställdes 9,27 kopiesidor per elev och läsår, således nästan tre gånger fler kopiesidor än den avtalade ersättningen hittills har grundats på.

Konsekvenser av undersökningresultatet

Undersökningresultatet innebär att de hittillsvarande förutsättningarna för avtalet måste revideras.

Kommunförbundet konstaterar att en ersättning som fullt ut skulle motsvara den faktiska kopieringsvolymen skulle innebära mer än en fördubbling av nuvarande ersättning. Detta har vi bedömt vara orealistiskt. Vi har därför i stället prövat att begränsa kopieringsavtalets omfattning till att enbart gälla kopiering av noter för ensemblespel där vi förstått att det största kopieringsbehovet finns. Det avtal vi nu i första hand rekommenderar kommunerna att träffa bygger på denna princip.

Kopieringsavtal för enbart *ensembleundervisning*

Den kommun som träffar avtal endast avseende ensembleundervisning har inte någon rätt att kopiera för den individuella undervisningen.

Det tidigare normalavtalet har anpassats till detta förhållande.

(I undantagsfall kan det dock uppstå behov av att för den individuella undervisningen kopiera noter, exempelvis sådana noter som inte längre finns i handeln. För sådan kopiering krävs särskilt tillstånd från rättighetshavarna om kommunen har träffat kopieringsavtal avseende endast ensembleundervisning. Sådant tillstånd söks hos aktuellt förlag. På Svenska Musikförläggareföreningens, SMFF:s, hemsida, www.smff.se, finns information om alla medlemsförlag med adressuppgifter och namn på kontaktpersoner.)

Kopieringsavtal för både *individuell och ensembleundervisning*

För att tillgodose det önskemål som kan finnas att även i fortsättningen kopiera noter för individuell undervisning erbjuds den kommun som så önskar, att träffa avtal med samma rättigheter som hittillsvarande schablonavtal gett. Detta avtal innebär dock av förklarliga skäl en väsentligt högre kostnad än det som endast omfattar ensemblemusik.

Ersättningsbelopp läsåret 1999/2000

Ersättning för det avtal som endast omfattar ensembleundervisning utgår med 18.50 kronor exklusive moms per elev.

Ersättning för det avtal som omfattar både individuell och ensembleundervisning utgår med 31.00 kronor exklusive moms per elev.

"Förseningsavgift" m.m.

Avtalet gäller från den 1 juli 1999 och är avsett att täcka den kopiering som sker från terminsstarten. Avsikten är därför att det originalavtal som kommunen rekviderar (se nedan) så snart som möjligt skall undertecknas och skickas in till BONUS Presskopia tillsammans med uppgift om elevantalet. Enligt 10 § avtalet skall detta ske senast den 31 oktober 1999. I årets avtal har ett tillägg gjorts som innebär att den överenskomna ersättningen räknas upp med ett tillägg på 15 % om avtalet kommer in senare än detta datum.

Utöver ovannämnda förändringar har vissa redaktionella ändringar gjorts i avtalen.

OBSERVERA

Med cirkuläret bifogas, förutom de båda avtalen för kännedom, en gul blankett som rättighetshavarna tagit fram. Blanketten skall sändas in till BONUS Presskopia med uppgift om vilket av de båda avtalen som kommunen önskar ingå. Ett av rättighetshavarna undertecknat originalavtal (i två ex.) skickas då ut till kommunen för underskrift.

Observera att all skriftväxling med anledning av avtalet sker mellan kommunen och BONUS Presskopia.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Ants Viirman, tfn 08-772 43 46 eller Agneta Lefwerth, tfn 08-772 44 43.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kultur- och fritidssektionen

Ants Viirman

Bilagor endast till musik- och kulturskolor

Blankett för uppgift om önskat avtal, för åtgärd

Avtal för ensembleundervisning, för kännedom

Avtal för individuell- och ensembleundervisning, för kännedom